

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN
te Tongeren bij M. COLLÈS, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT
binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 25 centiem per
drukregel.

TONGEREN, DEN 29 JULI.

Wet-Coremans.

Ziehier het wetsontwerp over het gebruik der vlaamsche taal voor de rechtbanken, zooals het nu in tweede stemming door de Kamer is aangenomen.

Art. 1. In de provinciën West- en Oost-Vlaanderen, Antwerpen en Limburg, en in het rechterlijk arrondissement Leuven, zal de voorbereidende proceduur in strafbare zaken, te beginnen met de eerste verschijning van den betichte voor den rechter van instructie, in het vlaamsch geschieden en het vonnis zal in die taal worden uitgesproken, behoudens de volgende uitzonderingen:

Art. 2. Wanneer een betichte zal vragen dat er gebruik gemaakt worden van de fransche taal, zal de proceduur in het fransch plaats hebben en het vonnis zal in die taal uitgesproken worden.

De getuigen zullen ondervraagd, hunne verklaringen in het vlaamsch ontvangen en opgeteekend worden, indien zij niet vragen om van de fransche taal gebruik te maken.

Art. 3. Het niet in acht nemen der voorgaande schikkingen, in de proceduur, in het gehoor of in het vonnis, zal de ongedigheid der proceduur na zich slepen, bij alden er, ondanks de oppositie van een der partijen is toe overgegaan.

Art. 4. Als de proceduur in krimineele zaak, in het vlaamsch gebeurt, zal er bij het dossier eene vertaling worden gevoegd der processen-verbaal, der verklaringen der getuigen en van de verslagen der experten, in het fransch opgesteld.

Bijaldien de proceduur in het fransch plaats heeft, zal er bij het dossier eene vertaling worden gevoegd der voorgaande stukken, in het vlaamsch opgesteld.

De onkosten dezer vertalingen blijven in alle geval ten laste der schatkist.

Art. 5. De rapporten van de experten en van deskundige mannen zullen opgesteld worden in die der twee talen, in België gesproken, en welke het hun zal goedgevonden te gebruiken.

Het gebruik der fransche taal zal vrij blijven in al de mededeelingen van magistraat aan magistraat, welke het onderzoek zou noodzakelijk maken.

Art. 6. In krimineele zaken zal de voorzitter van het assisenhof, of de door hem afgevaardigde rechter, na den beschuldigten te hebben doen verklaren, of hij eenen advocaat heeft gekozen, en alvorens er hem van ambtswege eenen aan te duiden, hem vragen of hij in het fransch of in het vlaamsch wil verdedigd worden.

Bijaldien de beschuldigde geenen advocaat heeft, zal de voorzitter er eenen van ambtswege aanduiden, bekwaam om hem te verdedigen in de taal, welke hij zal gekozen hebben.

Op straffe van ongedigheid zal er van de vraag en van het antwoord akte worden gehouden.

Art. 7. Wanneer in dezelfde zaak betichten of beschuldigten zullen betrokken zijn, welke dezelfde taal niet verstaan, is de keus van degenen der twee in België gesproken talen, welke in het verhoor zal worden gebruikt, overgelaten aan het oordeel van den rechter, behalve hetgeen door art. 9 zal geregeld worden.

Art. 8. De verdediger van elken beschuldigde blijft vrij, onder de eenige voorbehouding der toestemming van den beschuldigde, de verdediging in het fransch of in het Vlaamsch voor te dragen.

De toestemming zal in het proces-verbaal der zitting worden aangeteekend.

De ambtenaar van het openbaar ministerie zal zich voor het rekvisitorium mogen bedienen, van de door den beschuldigde gekozen taal.

Art. 9. De civiele partij zal volgens verkiezing de vlaamsche of fransche taal gebruiken. De partij welke civielijk verantwoordelijk is voor het misdrijf heeft hetzelfde recht.

Art. 10. Voor de korrekcionneele en policierechtbanken van het arrondissement Brussel, zullen de fransche en vlaamsche talen gebruikt worden in het onderzoek en het vonnis volgens de noodwendigheid van elke zaak.

Indien de beschuldigde alleen de vlaamsche

taal verstaat zal men deze taal gebruiken, gelijkvormig met de voorgaande schikkingen.

De schikkingen van art 4 zijn toepasselijk op de proceduren, welke voor deze rechtbanken en voor het assisenhof van Brabant zullen plaats hebben.

Art. 11. De tegenwoordige wet is niet toepasselijk op de proceduur voor de beroepshoven van Brussel en Luik.

Niettegenstaande, indien de proceduur er in de fransche taal plaats heeft, zal er bij het dossier, door de zorgen van den prokureur des konings, eene vlaamsche vertaling worden gevoegd:

1° Van de arresten van verzending voor de assisenhoven der provinciën Antwerpen en Limburg, alsook van de beschuldigingsakten; 2° van de arresten van verzending voor de korrekcionneele en policierechtbanken dezer provinciën en voor die van het arrondissement Leuven.

3° Van de arresten van verzending voor het assisenhof der provincie Brabant alsook van den beschuldigings akt, indien het voorgaande onderzoek in het vlaamsch heeft plaats gehad;

4° Van de arresten van verzending voor de korrekcionneele rechtbank of voor de policierechtbanken van het arrondissement Brussel in hetzelfde geval

Art 12. Binnen het verloop van een jaar zal er door de zorgen van het gouvernement eene vlaamsche vertaling van het krimineel onderzoek worden uitgegeven.

Art. 13. De schikkingen der art. 1 en 2 zullen voor hetgene de debatten op de audientie betreft, slechts verplichtend zijn een jaar na de afkondiging der tegenwoordige wet.

De schikking van het alinea 2 van art. 10 zal slechts toegepast worden een jaar na deze afkondiging.

De Kamer.

Zitting van 25 Juli.

De zitting wordt om half drie ure geopend.

De discussie over het voorstel Coremans-Van Wambke wordt hervat (2^e stemming).

De heer BARA vraagt, hoe deze wet de betrekkingen des voorzitters met de jury zal regelen. Hij denkt, dat de vragen in het Fransch moeten gesteld worden.

De heer DE LANTSHEERE. — Dit vraagstuk staat eenigszins in verband met datgene aangaande de teksten der wet, die in de vonnissen moeten gevoegd worden. Men heeft voor dat laatste beslist, dat men zich daarvoor van den Franschen tekst moet bedienen. De door den heer Bara opgeworpen vraag moet op dezelfde wijze opgelost worden.

De heer DE MEUR ontwikkelt zijne wijziging aan art. 10. Volgens deze wijziging wordt het assisenhof van Brabant uit het wetsontwerp gesloten, behalve dat, wanneer de beschuldigde enkel Vlaamsch verstaat, er eene Vlaamsche vertaling der Fransche stukken van het dossier zal geschieden.

Zij bepaalt ook, dat men voor de correctionneele en policierechtbanken van arrondissement Brussel de Fransche en Vlaamsche talen in het onderzoek en in de rechtszitting zal gebruiken.

Indien de verdachte enkel Vlaamsch verstaat zal men deze taal gebruiken overeenkomstig de schikkingen des wetsontwerps.

De heer DE BAETS ondersteunt de wijziging des heeren de Meur.

Hij zegt, dat men de provincie Henegouwe van het gebied van het beroepshof van Brussel zou moeten scheiden, en ze bij het beroepshof van Luik voegen; van het beroepshof van Luik zou men Limburg afsnemen, om het bij 't beroepshof van Brussel te voegen.

De heer COOMANS houdt staande, dat in het belang zelf des gerechts, de rechtspleging in het Vlaamsch moet kunnen geschieden voor het assisenhof van Brabant.

De heer JOTTRAND beweert, dat enkel het arrondissement Leuven en de noord- en westkantons van het arrondissement Brussel, gewoorenen, die de beide talen machtig zijn kunnen geven.

De heer SCHOLLAERT is van gevoelen dat art. 10 enkel kan toegepast worden, indien de verdachte geen woord Fransch verstaat; dit is een zeldzaam geval, dat zich wellicht niet eens om de twee jaar voordoeet. Het artikel heeft dus geene reden van bestaan. Hij begrijpt niet, hoe men kan weigeren eenen Vlaming, die te Brussel beschuldigd wordt, in het Vlaamsch te verbissen, wanneer in Engelsch-Indië de rechtspleging tegen de Hindoesen in de Hindoesche taal geschiedt! Wat de samenstelling der jury betreft, zou het

volstaan, dat men bij de voorwaarden, die voor de gewoorenen vereischt worden, de verplichting voege om beide talen te kennen.

De heer ORTS. — Dan zal men geene jury meer kunnen vormen. Velen zullen zeggen, dat zij geen Vlaamsch kennen. Indien men Vlaamsch moet kennen om van de burgerwacht deel te maken, hoeveel burgerwachten zou men nog te Brussel aantreffen?

De heer DE LANTSHEERE treedt volkomen de wijziging des heeren De Meur bij, zelfs voor de boetstraffelijke rechtbank van Brussel, ofschoon men er de wet moeilijk zal kunnen toepassen, maar de toepassing is er niet onmogelijk, zooals voor het assisenhof van Brabant.

De heer BARA herneemt het door het gouvernement gedane voorstel bij de eerste stemming: hij kan de toepassing der wet op de rechtbank van Brussel niet aannemen. Te Brussel spreekt men geen Vlaamsch (?) maar een mengelmoes van Fransch en Vlaamsch (!) waarvan men den magistraten het gebruik niet mag opdringen.

Hij stelt de weglating van den tweeden paragraaf van art. 10 des heeren De Meur voor.

De heer COREMANS stelt voor, dat men bij § 3 van den heer De Meur de volgende woorden voege: « Dit zal ook het geval zijn met het assisenhof van Brabant. »

De heer JOTTRAND erkent dat de toepassing der wet op de boetstraffelijke rechtbank van Brussel, vooral indien zij onmiddellijk moest gebeuren, wat bij art. 13 zal trachten te verhinderen, moeilijkheden zou opleveren, maar hij denkt dat de moeilijkheden moeten zwichten voor het grondbeginsel dat men, in de hoofdstad ons lands, waar twee talen gesproken worden, indien dit onmogelijk is, aan iederen burger de rechtspraak in zijne moedertal moet verzekeren.

De discussie wordt gesloten.

Het eerste paragraaf der wijziging van den heer De Meur wordt zonder tegenkanting aangenomen.

Het luidt, dat men beide talen volgens de noodwendigheden der zaak, voor de boetstraffelijke en policierechtbanken van Brussel, zal gebruiken.

Het tweede paragraaf, luidende dat indien de verdachte alleen Vlaamsch verstaat, men deze taal, overeenkomstig de schikkingen dezer wet, voor de boetstraffelijke en policierechtbanken zal gebruiken, wordt in stemming gelegd en met 65 stemmen tegen 33 aangenomen.

Het 3^e § des voorstels De Meur wordt zonder tegenkanting aangenomen.

De andere wetsartikelen worden vervolgens aangenomen.

De heer DUPONT, met verscheidene zijner vrienden, zal de wet stemmen uit verzoeningsgeest.

De heer DE BAETS dankt zijne Waalsche collegas over die verklaring.

De heer DE LAET vindt de wet zeer ongenoegzaam. Hij neemt ze aan als eenen eersten stap tot de terugwinning der Vlaamsche taalrechten, maar niet als eene blijvende wet. Hij behoudt zich voor, in den aanstaanden zitting een wetsontwerp, dat het gebruik der talen in bestuurlijke zaken regelt.

De heer DUMORTIER smeekt zijne vrienden der rechterzijde, de Antwerpenaars niet te volgen, wanneer zij verdeeldheid in het land willen zaaien. (Toespraken links.)

De heer DE LAET. — Voor de tweede maal stel ik vast dat ter gelegenheid der Vlaamsche zaak leden der rechterzijde zich door onze tegenstrevers laten toejuichen.

De heer DUPONT. — Omdat zij vaderlandslied zingen.

De heer JACOBS. — De Antwerpenaars willen het land niet verdeelen. Laten wij de wet met eenen geest van eensgezindheid stemmen, elkander geene onaangename zinspelingen naar het hoofd werpen. (Toespraken rechts.)

Op voorstel des heeren Malou beslist de Kamer dat zij morgen zich met de vergunningen van spoorwegen zal bezig houden, en dat zij dinsdag de discussie der miliciewet zal aanvangen.

Het wetsontwerp over de Vlaamsche taal wordt in zijn geheel aangenomen met 92 stemmen tegen 3 (de heeren Lescart, David en Defuisseaux) en 2 onthoudingen (de heeren Delahaye en Coomans.)

IJZEREN-WEG.

De Kamer moest zich in hare zitting van verleden zaterdag bezig houden met het ontwerp van ijzeren wegen waaronder begrepen is de ijzeren-weg van Tongeren naar Thienen. Doch de Kamer niet meer in voldoende getal zijnde zoo heeft de stemming niet kunnen plaats hebben. De zaak is dus uitgesteld tot de volgende zitting welke heden dinsdag moet plaats hebben.

Alles doet denken dat op dit oogenblik de ijzeren-weg van Tongeren op Thienen reeds door de Kamer aangenomen is.

Sterfgeval.

M. Pieter-Joseph Haquin, burgemeester der gemeente Kerfvel, is in die gemeente overleden in den ouderdom van 40 jaren.

Binnenland.

Men schrijft uit Luik, 25 juli:

In de koolmijn Bonny-Fot-Kareng, te Kerfvel, waar verleden jaar die vreeselijke ramp plaats greep, welke aan 18 personen het leven kostte, heeft eergisteren, rond 5 ure 's morgens nogmaals een treurig voorval plaats gevonden. In eene der galerijen die er in eene aanzienlijke hoeveelheid aarde ingezakt, waaronder drie personen begraven werden, twee mannen en eene vrouw. Ondanks de snelle en met groot gevaar gepaard gaande reddingswerken, werd er niets meer onder den aardhoop uitgehaald dan drie lijken.

— Ziehier nog enige inlichtingen over de ontsnapping der vier leeuwen te Halle:

Verleden maandag, rond 4 1/2 uren 's morgens, verliet de knecht van den cirque Bell en Hutcherson het leeuwenhok, betwèlf hij gezuiverd had en vergat zich te verzekeren of de deur goed gesloten was. Daar deze was opengebleven liepen er vier der leeuwen uit het hok: de eerste wierp een paard van den cirque op den grond, doch eenige bedienden verschrekten den leeuw, welke zijne prooi loste. De vijfde leeuw die uit het hok kwam, keerde er onmiddellijk in terug, verschrinkt door het gerucht dat de bedienden maakten.

Gelukkiglijk was de dierentemmer welhaast ter plaats; hij verzocht dat men niet op de leeuwen zou schieten en verzekerde dat hij ze zonder ongelukken in 't hok zou terug brengen. Ten 7 ure was hij erin gelukt den eerste te vangen, welke reeds verscheidene straten had doorloopen. De tweede liep den akkerweg op van nabij gevolgd door eenige inwoners, gendarmen en bedienden van den cirque, welke erin gelukten hem in eene plaats te drijven, waarvan de twee uitgangen werden gesloten.

Op een stuk vleesch srooide men 60 grammen morphine en wierp dat voor de twee leeuwen, welke nog in vrijheid op de markt rondliepen en niet zonder groote moeite gelukte men erin aan een hunner een sloop om den bals te werpen. De andere werd ten 9 1/2 ure 's morgens gevangen. De temmer en een bediende van den cirque gingen naar de plaats, waarin zich de laatste leeuw bevond en gelukten erin hem te vangen.

Verscheidene personen en vooral de dierentemmer en een bediende van den cirque, hebben groot gevaar gelopen.

De leeuwen, welke gansch de fortuin van den dierentemmer uitmaken, hebben eene waarde van 5000 fr. elk.

Buitenlandsch nieuws.

Spanje.

Buiten de kleine staten, welke zich van elk gouvernement onafhankelijk verklaarden, is Spanje vandaag in drie groote rijken verdeeld. Madrid, in het middengedeelte des lands, staat onder het gouvernement van president Salmerón een hevig demokraat. Het zuiden heeft het Carthageensch gouvernement ingehuldigd onder den dwang van generaal Contreras en waarschijnlijk reeds met medehulp van den Internationalist Pi-y-Margall; en de Baskische provinciën, geheel Navarra, Guipuzcoa en een groot deel van Catalonië, staan onder den scepter van don Carlos, die den titel van Karel VII aangenomen heeft.

Voor de Carlisten vinden groote ondersteuning bij de bevolking, omdat door hen orde, veiligheid, zeden, godsdienst, eigendom, en vrijheid gewaarborgd worden. Hier vinden geene barbaarsche maatregelen, geene willekeurige macht, geene onmenschenlijke handelingen plaats; bij hen is « vrijheid in alles en voor allen » de leus.

Ofschoon er te Madrid beweerd wordt, dat de tijdingen uit de provinciën gunstiger luiden; dat Bilbao en Puycoerds tegen een overtoeren aanval beveiligd zijn; dat de regeltucht in het republiekeinsch leger meer terug keert en de soldaten zich dapper gedragen; dat de oproer in de steden, waar eene eigen welvering gepronkeerd is, geen voortgang meer doet; dat de groote steden in de kleinere steden geene ondersteuning vinden en dat deze laatste de macht der Cortes en van het gouvernement erkennen, ontmoeten toch de dappere troepen van Karel VII, op henen baan, geene vijand die hen het hoofd kan bieden.